

Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

An tInnéacs Siúil agus Rothaíochta 2023

Brollach

An fhís atá againn do dhaoine a dhéanann turais de shiúl na gcos, ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi agus ar rothar i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

Tá an tÚdarás Náisiúnta Iompair sásta an tríú leagan d'Innéacs Siúil agus Rothaíochta Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a fhoilsiú. Táim an-sásta chomh maith go bhfuil ár gcomhpháirtíocht le Sustrans fásta againn le tuarascálacha do Limistéir

Cathrach Chorcaí, Luimnigh/na Sionainne, na Gaillimhe agus Phort Láirge a chur san áireamh.

Ón tuarascáil deiridh, lean leis an ÚNI, i gcomhpháirtíocht lenár n-údaráis áitiúla, le soláthar luathaithe an bhonneagair taistil ghníomhaigh agus chuir an ÚNI an infheistíocht is mó ar fáil maidir le bonneagar coisithe agus rothaíochta, de réir ár ngealltanais maidir leis an bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide agus le tacaíocht airgeadais an Chláir don Rialtas.

Is údar mór misnigh é a fheiceáil go bhfuil rogha níos láidre ná riamh á cur in iúl ag cónaitheoirí, le haghaidh hinfheistíocht leanúnach, sa taisteal gníomhach agus iompar poiblí sa réigiún.

Feicimid go ndéantar 530,000 turas fillte gníomhach gach lá sa Limistéar Cathrach ag daoine ar féidir leo carr a úsáid. Tá ról lárnach ag na turais seo maidir le cathair níos inbhuanaithe agus cathair ar féidir maireachtáil ann, chomh maith le réigiún níos leithne a chruthú.

I bhfianaise gur athraigh an chianobair minicíocht an timaistir i gcás go leor daoine, is díol suntais é go mbíonn 71% de gach cónaitheoir ag siúl nó ag rothaíocht ar a laghad 5 lá sa tseachtain, agus go mbíonn 25% dinn ag rothaíocht ar a laghad uair amháin sa tseachtain. Cuideoidh

an tuarascáil agus na sonraí taobh thiar di leis an ÚNI agus lenár ngníomhaireachtaí comhpháirtíochta na háiteanna ar cheart dúinn ár gcuid iarrachtaí a dhíriú orthu a thuiscint.

Tá sé tábhachtach na gnéithe bonneagair lena spreagtar daoine dul ag siúl nó ag rothaíocht níos minice, cosúil le hinrochtaineacht cosáin níos fearr, níos mó crosairí agus áiteanna feadh sráideanna chun stopadh agus sos a ghlacadh. Áiseanna rothair saor ó thrácht agus cosanta, leanúint de bheith ar an gcineál bonneagair a deir daoine a mheallfaidh chuig rothaíocht iad, agus tá na háiseanna sin mar fhócas dár Lámhleabhar Náisiúnta um Dhearadh Rothaíochta a nuashonraíodh le déanaí.

Tá sé feicthe againn ó thorthaí an daonáirimh náisiúnta go bhfuil méadú ag teacht ar thaisteal go dtí an bhunscoil agus an mheánscoil ar rothar den chéad uair le 36 bliain, agus tá méadú ag teacht ar shoghluaisteacht neamhspleách leanaí le fios sa tuarascáil seo. Is ábhar misnigh na treochtaí seo i bhfianaise thiomantas an ÚNI do thaisteal gníomhach scoile trí Bhealaí Taistil agus Sábháilte chun na scoile de chuid Chláir na Scoileanna Glasa.

Tá na sonraí an-soiléir, teastaíonn ó lucht cónaithe níos mó turais a dhéanamh de shiúl na gcos, ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi, nó ar rothar agus níos lú tiomána a dhéanamh. Leis an bhfaisnéis seo, cuirtear ar ár gcumas é na háiseanna a fhorbairt d'fhonn an éileamh sin a bhaint amach, agus tacú le Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath tarraingteach, éadálach agus sláintiúil.

Anne Graham, POF an Údaráis Náisiúnta Iompair

Clár ábhair

4 Ceannlínte

6 Siúl i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

8 Rothaíocht i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

10 Tairbhí an tsiúil

12 Tairbhí na rothaíochta

14 Réitigh siúil

16 Réitigh rothaíochta

18 Réitigh chomharsanachta

20 Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a fhorbairt

22 An tslí chun cinn

An tInnéacs Siúil agus Rothaíochta

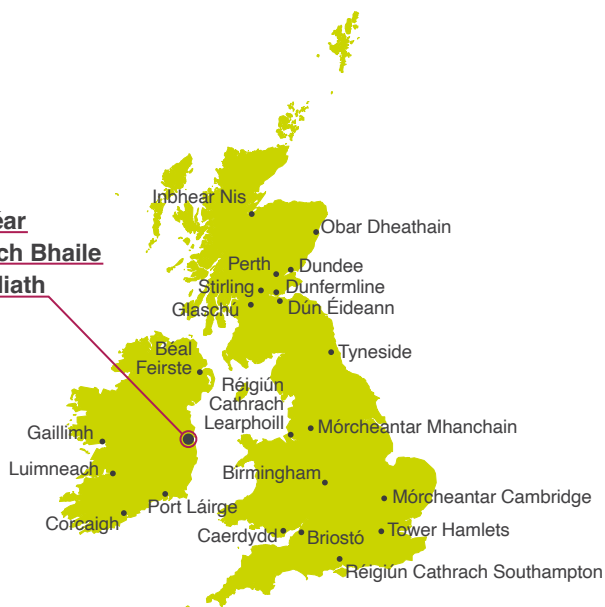
Is éard is an tInnéacs Siúil agus Rothaíochta ann (Bike Life roimhe seo) an measúnú is mó a ndearnadh riamh ar nósanna daoine a dhéanann turais de shiúl na gcós, ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi, nó ar rothar i gceantair uirbeacha sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn.

Is é Subtrans a chuirfidh i gcrích é i gcomhar le 23 cathair agus ceantar uirbeach. Cuireann gach cathair tuarascáil le chéile faoin dul chun cinn atá déanta i dtreo cuma níos meallta a chur ar dhul de shiúl na gcós, ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi nó ar rothar mar mhodh chun turais laethúla a dhéanamh.

Cuireann an tInnéacs Siúil agus Rothaíochta tuarascáil le chéile gach dara bliain. Is í seo an tríú tuarascáil ó Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a cuireadh le chéile i gcomhpháirt le hÚdarás Náisiúnta Iompair na hÉireann. Na sonraí sa tuarascáil seo, baineann siad leis an mbliain 2023 agus áirítear leo sonraí faoi dhul de shiúl na gcós, ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi nó ar rothar, samhaltú agus suirbhé neamhspleách ar 1,103 cónaitheoir atá 16 bliana d'aois nó níos sine i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath. Ba idir mí Aibreáin agus mí Iúil 2023 a rinneadh an suirbhé seo. Ba chuideachta neamhspleách um thaighde margaidh ar lompraíocht & Dearcthaí a rinne an suirbhé agus é bunaithe ar shampla ionadaíoch de gach duine sa limistéar faoi thrácht, seachas a bheith dírithe ar choisithe, ar dhaoine a úsáideann áis siúil a bhfuil rothaí uirthi agus ar rothaithe amháin.

Ar fud na tuarascála seo, cuireamar sonraí 2021 isteach ar mhaithe le comparáid má bhí siad ar fáil.

Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

Ba mhaith linn buíochas a ghabháil le muintir Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath as páirt a ghlacadh sa suirbhé agus a gcuid scéalta a roinnt linn.

Tá breis sonraí faoi na tuarascálacha le fáil ag www.sustrans.org.uk/walking-cycling-index. Le haghaidh breis sonraí, figiúirí na bliana 2019 san áireamh má tá siad le fáil, féach ar an [Index Data Tool](#).

Gabháil thart ar áis siúil a shainmhíniú

Maidir le daoine a úsáideann áiseanna soghluaisteachta ar rothaí, cathaoir rothaí, cuir i gcás, nó scútar soghluaisteachta, tuigimid nach mbeadh dáimh ag roinnt acu leis an téarma 'siúl' agus seans gur fearr leo an téarma 'gabháil thart ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi a shainmhíniú' a úsáid ina áit. Úsáidimid na téarmaí ag siúl agus ag gabháil thart ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi lena chinntiú go bhfuilimid chomh ionchuimsitheach agus is féidir.

Ceannlínte

Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

Daonraⁱ

1,525,225

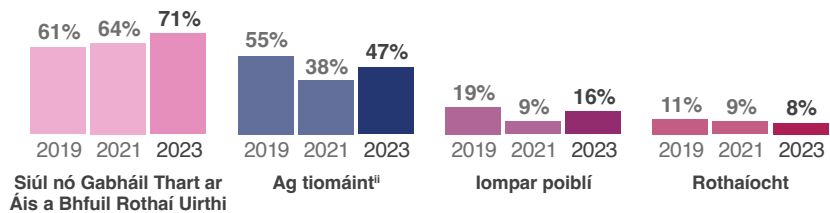
Limistéar an tsuirbhé

Tionchar na paindéime

Chuir an phaindéim Covid-19 isteach go mór ar chúrsaí taistil. Fiú agus deireadh ag teacht le srianta sa bhliain 2021, bhí neart daoine ann fós nach raibh a oiread turas agus a bhíodh á ndéanamh acu agus iad ag obair ón mbaile.

Cónaitheoirí a dhéanann turas ar na modhanna taistil seo a leanas cúig uair sa tseachtain ar a laghad i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

Tá méadú seasta tagtha ar líon na ndaoine a dhéanann turas de shiúl na gcos nó ar áis a bhfuil rothaí uirthi ón mbliain 2021 i leith, fad is nár tháinig aon athrú ar líon na ndaoine a théann ó áit go háit ar rothar.

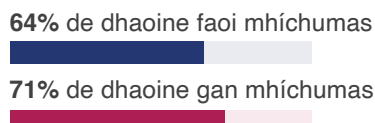
71% na gcónaitheoirí a bhíonn ag siúl nó ag gabháil thart ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi cúig lá sa tseachtain ar a laghad 64% sa bhliain 2021

25% de chónaitheoirí a rothaíonn uair sa tseachtain ar a laghad 25% sa bhliain 2021

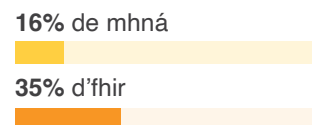
Níl bhíonn an líon céanna daoine ag siúl, ag rothlú agus ag rothaíocht

Ó thaobh luchta cónaithe de, is mór idir roghanna taistil agus tuairimí daoine maidir le siúl, gabháil thart ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi agus rothaíocht i measc grúpaí éagsúla.

Céatadán na gcónaitheoirí a bhíonn ag siúl nó ag rothlú cúig lá sa tseachtain ar a laghad

Céatadán na gcónaitheoirí a bhíonn ag rothaíocht uair sa tseachtain ar a laghadⁱⁱⁱ

Ní bhraitheann gach cónaitheoir sábháilte ná go bhfuil fáilte rompu ina gcomharsanacht

Céatadán na gcónaitheoirí ar dóigh leo go bhfuil sé sábháilte taisteal de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi

69% den ghrúpa socheacnamaíoch DE^{iv}

87% den ghrúpa socheacnamaíoch AB

Céatadán na gcónaitheoirí a cheapann go bhfuil sábháilteacht mhaith rothaíochta ann

54% de mhná

61% d'fhir

iii. Ní raibh méid an tsampla de fhreagróirí a ionannaíonn le 'hinscne eile' mór a dhóthain le bheith suntasach ó thaobh staitistice de agus dá bhrí sin ní chuirtear i láthair anseo é.
iv. Féach an sainmhíniú ar leathanach 6.

Céatadán na gcónaitheoirí a bhraitheann go bhfuil fáilte rompu agus a bhraitheann ar a suaimhneas agus iad ag siúl, ag dul thart ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi nó ar mhaith leo am a chaitheamh ar shraideanna a gceantar féin

88% de dhaoine ó ghrúpaí mionlaigh eitneacha

90% de dhaoine geala

i. Daonáireamh POS 2022. Is é seo an leagan is déanaí maidir le Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath.
ii. Ag taisteal mar thiománaí nó mar phaisinéir cairr, veain nó gluaisrothair. In 2019, ní raibh taisteal ar ghluaisrothar san áireamh sna ceisteanna.

Baineann gach duine tairbhe as nuair a bhíonn níos mó daoine ag siúl, ag rothlú agus ag rothaíocht

Is ionann líon na ndaoine a thaistealaíonn de shiúl na gcos, ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi nó ar rothar gach lá i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath agus **530,000** gluaisteán a bhaint den bhóthar.^v Nuair a chuirtear le chéile líon na ndaoine a úsáideann na modhanna taistil seo gach bliain i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath:

+ Seachnaítear

4,373

cás de riocht sláinte
-fadtéarmach tromchúiseach

Cruthaítear

€2.39 billiún

de tairbhe eacnamaíoch do dhaoine aonair i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

Sábháiltear

120,000 tonna

d'astaíochtaí gáis
ceaptha teasa

Teastaíonn ó lucht cónaithe níos mó turais a dhéanamh de shiúl na gcos, ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi, nó ar rothar agus níos lú tiomána a dhéanamh

Céatadán na gcónaitheoirí ar mhaith leo níos mó tairbhe a bhaint as cineálacha iompair éagsúla amach anseo:

Siúl nó dul ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi

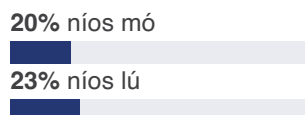
Rothaíocht

Dul ar iompar poiblí

Tiomáint

Teastaíonn níos mó maoinithe ó chónaitheoirí don siúl, rothlú, rothaíocht agus iompar poiblí

Céatadán na gcónaitheoirí ar mhaith leo go gcaithfeadh an rialtas níos mó airgid ar áiseanna siúil, do dhaoine a úsáideann áis siúil a bhfuil rothaí uirthi agus ar iompar poiblí ina gceantar féin:

74% ar Shiúl nó Gabháil Thart ar Áis a Bhfuil Rothaí Uirthi

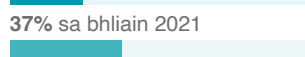
66% ar rothaíocht

78% ar iompar poiblí

24% ar thiomáint

B'ionann breis maoinithe a thabhairt do na háiseanna seo agus an stíl mhaireachtála i gcomharsanachtaí a fheabhsú

I measc lucht cónaithe i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath:

72% i bhfách le

18% i gcoinne

níos mó raonta rothar feadh bóithre, scartha go fisiciúil ó thrácht agus ó choisithe

87% i bhfách le

4% i gcoinne

níos mó comharsanachtaí 20 nóiméad a chruthú^{vi}

82% i bhfách le

6% i gcoinne

breis comharsanachtaí ísealtrácta- a chruthú^{vii}

73% a aontaíonn

14% nach n-aontaíonn

go bhfeabhsófar a gceantar áitiúil dá gcuirfí leis an spás atá ar fáil do dhaoine teacht le chéile, siúl agus ag rothaíocht a dhéanamh ar a bpríomhshráid áitiúil

76% i bhfách le

11% i gcoinne

cosc ar fheithiclí a pháirceáil ar an gcosán

65% i bhfách le

13% i gcoinne

infheistíocht a bhogadh ó scéimeanna tógála bóthair chun an siúl, gabháil thart ar áis a bhfuil rothaí uirthi, rothaíocht agus iompar poiblí a mhaoiniú

v. Bunaithe ar an méid siúil, dul thart ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi, agus rothaíochta a dhéanann cónaitheoirí atá sa teaghlach céanna agus carr acu. Ní áirítear leis seo rothaíocht nó siúl nó turais ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi a dhéantar mar chaitheamh aimsire.

Siúl i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

Rannpháirtíocht, sábháilteacht agus sástacht sa siúl agus sa rothlú

Rannpháirtíocht sa siúl agus sa rothlú

Tríd is tríd tá méadú tagtha ar líon na ndaoine i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a shiúlann nó a théann thart ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi go rialta (cúig lá sa tseachtain ar a laghad) ó 2021 i leith, go háirithe i measc iad siúd atá 66+ d'aois agus daoine faoi mhíchumas.

Is minic a thugtar neamhaird ar thuras a dhéanamh de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi agus cúrsaí iompair á bplé. Is amhlaidh a bhíonn in ainneoin gur éifeachtach an bealach é le spás a úsáid, é go maith dár sláinte, leis, agus gur beag tionchar a bhíonn ag na modhanna taistil seo ar an timpeallacht.

94% den lucht cónaithe a dhéanann turas de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi

95% sa bhliain 2021

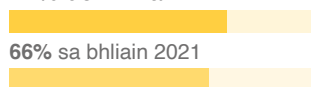
71% na gcónaitheoirí a bhíonn ag siúl nó ag gabháil thart ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi cúig lá sa tseachtain ar a laghad

64% sa bhliain 2021

Céatadán na gcónaitheoirí a bhíonn ag siúl nó ag rothlú cúig lá sa tseachtain ar a laghad

Inscneⁱ

72% de mhná

69% d'fhir

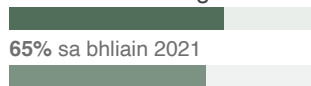

Eitneachas

66% de dhaoine ó ghrúpaí mionlaigh eitneacha

71% de dhaoine geala

Aois

74% de dhaoine idir 16–25 bliain d'aois

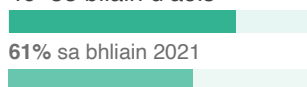
68% de dhaoine idir 26–35 bliain d'aois

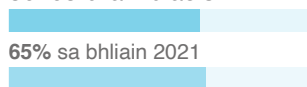
71% de dhaoine idir 36–45 bliain d'aois

75% de dhaoine idir 46–55 bliain d'aois

63% de dhaoine idir 56–65 bliain d'aois

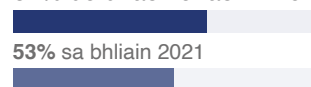

74% de dhaoine 66+ d'aois

Míchumas

64% de dhaoine faoi mhíchumas

71% de dhaoine gan mhíchumas

Grúpa socheacnamaíochⁱⁱ

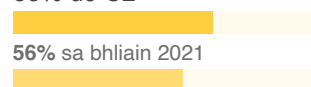
74% de AB

72% de C1

66% de C2

65% de DE

i. Ní raibh méid an tsampla de fhreagróirí a ionannaíonn le 'hinscne eile' mór a dhóthain le bheith suntasach ó thaobh staitistice de agus dá bhrí sin ní chuirtear i láthair anseo é.

ii. Is éard atá i gceist le grúpa socheacnamaíoch ná aicmiú atá bunaithe ar ghairm bheatha arb é an Cumann Taighde Margaidh a choinníonn suas chun dáta é. Is gairmithe agus lucht bainistíochta iad Grúpaí A agus B. Is maoirseoirí/oifigigh cléireachais agus mic léinn iad Grúpa C1. Is oibríthe láimhe oile iad Grúpa C2. Is oibríthe láimhe leathoile agus neamhoile, cúramaithe baile agus daoine dífhostaithe iad Grúpaí D agus E.

Sábháilteacht agus sástacht ag siúl agus ag rothlú

82%

den lucht cónaithe ar dóigh leo go bhfuil leibhéal sábháilteachta maith ann do dhaoine a dhéanann turais de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi

86% sa bhliain 2021

69%

den lucht cónaithe ar dóigh leo go bhfuil leibhéal sábháilteachta maith ann do pháistí a dhéanann turais de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi

74% sa bhliain 2021

87%

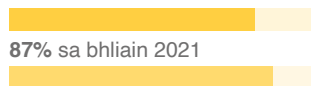
den lucht cónaithe ar dóigh leo gur áit mhaith é a gceantar féin ar an iomlán le turais de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi a dhéanamh

89% sa bhliain 2021

An céatadán de chónaitheoirí a cheapann go bhfuil sábháilteacht siúil nó rothlaithe ina gceantar áitiúil go maith

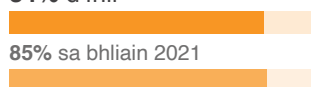
Inscne

81% de mhná

87% sa bhliain 2021

84% d'fhir

85% sa bhliain 2021

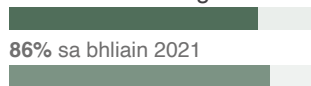
Eitneachas

85% de dhaoine ó ghrúpaí mionlaigh eitneacha

82% sa bhliain 2021

82% de dhaoine geala

86% sa bhliain 2021

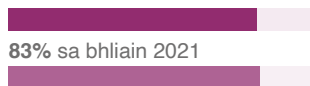
Aois

84% de dhaoine idir 16–25 bliain d'aois

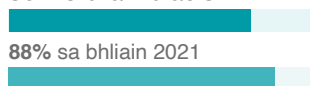
91% sa bhliain 2021

82% de dhaoine idir 26–35 bliain d'aois

83% sa bhliain 2021

80% de dhaoine idir 36–45 bliain d'aois

88% sa bhliain 2021

78% de dhaoine idir 46–55 bliain d'aois

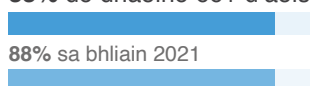
81% sa bhliain 2021

83% de dhaoine idir 56–65 bliain d'aois

85% sa bhliain 2021

88% de dhaoine 66+ d'aois

88% sa bhliain 2021

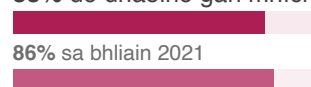
Míchumas

76% de dhaoine faoi mhíchumas

82% sa bhliain 2021

83% de dhaoine gan mhíchumas

86% sa bhliain 2021

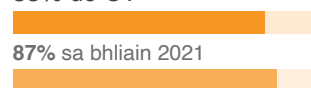
Grúpa socheacnamaíoch

87% de AB

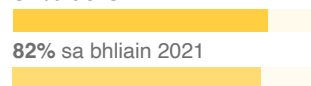
90% sa bhliain 2021

83% de C1

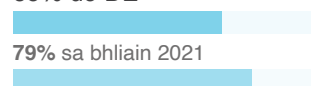
87% sa bhliain 2021

84% de C2

82% sa bhliain 2021

69% de DE

79% sa bhliain 2021

Deryck Fay, Sainchomhairleoir teicneolaíochta

Siúlaim agus úsáidim an córas iompair poiblí go minic. Tiomáineann m'fhear chéile, ach bheartaíomar cur fúinn gar don chathair mar go mbíonn sé deas áiteanna insiúlta a bheith ann.

Ó bhí COVID ann, tá síneadh maith tagtha ar lánáí rothaíochta, tá na bacainní fós sealadach. Nuair a dearadh na comharthaí tráchta, dearadh iad chun sreabhadh tráchta gluaisteáin a uasmhéadú, seachas trácht coisithe. Mar choisí, braithim go bhfuil mé ag bun an ordlathais, seachas ag a bharr.

I mo chás-sa, is é an t-athrú is mó a d'fhéadfadh teacht ar chúrsaí ná trasrianta síogacha – mar go dtugann siad tús áite do choisithe. Tá a fhios ag daoine cad is brí leo.

Táimid tar éis a bheith ar an gCarraig Dhubh agus Dún Laoghaire d'aon ghnó mar go bhfuil spás ann chun siúl, am a chaitheamh, an madra a thabhairt leat, agus mar sin de – tá na hathruithe a rinne siad ann tar éis é a dhéanamh áit éigin ar mhaith linn am a chaitheamh ann.

Rothaíocht i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

Rannpháirtíocht, sábháilteacht agus sástacht sa rothaíocht

Rannpháirtíocht sa rothaíocht

Tríd is tríd tá líon na ndaoine a dhéanann turas ar rothar beagnach mar an gcéanna agus a bhí sé sa bhliain 2021. Rothaíonn **25%** de dhaoine uair amháin sa tseachtain ar a laghad.

Ní bhíonn na deiseanna céanna ag daoine áirithe tabhairt faoin rothaíocht, áfach. Is mó constaic a chuirtear roimh roinnt daoine má tá fonn rothaíochta orthu. An chonstaic is mó a chuireann daoine ó dhul i mbun rothaíochta is ea sábháilteacht, sábháilteacht ar bhóithre agus sábháilteacht phearsanta san áireamh.ⁱ

36% den lucht cónaithe a bhíonn ag rothaíocht

35% sa bhliain 2021

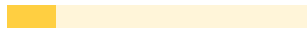
25% den lucht cónaithe a bhíonn ag rothaíocht uair sa tseachtain ar a laghad

25% sa bhliain 2021

Céatadán na gcónaitheoirí a bhíonn ag rothaíocht uair sa tseachtain ar a laghad

Inscne

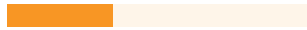
16% de mhná

18% sa bhliain 2021

35% d'fhir

33% sa bhliain 2021

Eitneachas

25% de dhaoine ó ghrúpaí mionlaigh eitneacha

29% sa bhliain 2021

25% de dhaoine geala

25% sa bhliain 2021

Aois

30% de dhaoine idir 16–25 bliain d'aois

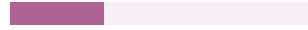
35% sa bhliain 2021

30% de dhaoine idir 26–35 bliain d'aois

31% sa bhliain 2021

28% de dhaoine idir 36–45 bliain d'aois

31% sa bhliain 2021

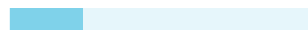
22% de dhaoine idir 46–55 bliain d'aois

24% sa bhliain 2021

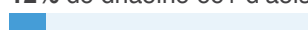
24% de dhaoine idir 56–65 bliain d'aois

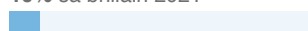
15% sa bhliain 2021

12% de dhaoine 66+ d'aois

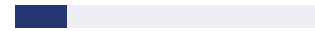

10% sa bhliain 2021

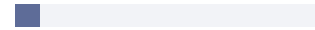

Míchumas

17% de dhaoine faoi mhíchumas

8% sa bhliain 2021

26% de dhaoine gan mhíchumas

27% sa bhliain 2021

Grúpa socheacnamaíoch

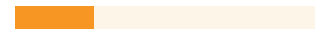
32% de AB

29% sa bhliain 2021

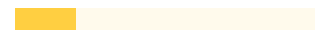
26% de C1

29% sa bhliain 2021

20% de C2

17% sa bhliain 2021

13% de DE

22% sa bhliain 2021

Sábháilteacht agus sástacht sa rothaíocht

57%

den lucht cónaithe ar dóigh leo go bhfuil an leibhéal sábháilteachta don rothaíocht go maith ina gceantar féin

65% sa bhliain 2021

50%

den lucht cónaithe ar dóigh leo go bhfuil an leibhéal sábháilteachta go maith do leanaí a bhíonn ag rothaíocht

56% sa bhliain 2021

64%

den lucht cónaithe ar dóigh leo gur áit mhaith é a gceantar féin ar an iomlán le bheith ag rothaíocht

67% sa bhliain 2021

An céatadán de na cónaitheoirí a cheapann gur maith í an tsábháilteacht don rothaíocht ina gceantar áitiúil

Inscne

54% de mhná

59% sa bhliain 2021

61% d'fhir

71% sa bhliain 2021

Eitneachas

65% de dhaoine ó ghrúpaí mionlaigh eitneacha

70% sa bhliain 2021

56% de dhaoine geala

64% sa bhliain 2021

Aois

64% de dhaoine idir 16–25 bliain d'aois

66% sa bhliain 2021

60% de dhaoine idir 26–35 bliain d'aois

70% sa bhliain 2021

52% de dhaoine idir 36–45 bliain d'aois

66% sa bhliain 2021

55% de dhaoine idir 46–55 bliain d'aois

60% sa bhliain 2021

60% de dhaoine idir 56–65 bliain d'aois

66% sa bhliain 2021

52% de dhaoine 66+ d'aois

58% sa bhliain 2021

Míchumas

47% de dhaoine faoi mhíchumas

67% sa bhliain 2021

58% de dhaoine gan mhíchumas

64% sa bhliain 2021

Grúpa socheacnamaíoch

59% de AB

65% sa bhliain 2021

58% de C1

70% sa bhliain 2021

55% de C2

60% sa bhliain 2021

53% de DE

59% sa bhliain 2021

Anita Topa, Traenálaí pearsanta

Níl ceadúnas tiomána agam; bíim ag taisteal thart ar rothar. Is traenálaí pearsanta mé agus tá an rothaíocht go maith do do shláinte.

Sílim go bhfuil an rothaíocht i mBaile Átha Cliath go breá má bhíonn lána rothaíochta ann, ach nach mbíonn sé rómhaith nuair atáthar ar an mbóthar le gluaisteáin, tacsaithe agus busanna.

Is gá duit a bheith an-airdeallach, níl sé iontach sábháilte.

Bhí mé san Ísiltír le déanaí agus bhí sé níos sábháilte dul ar rothar ach níl mórán feabhais tagtha ar rothaíocht i mBaile Átha Cliath.

Tairbhí an tsiúil

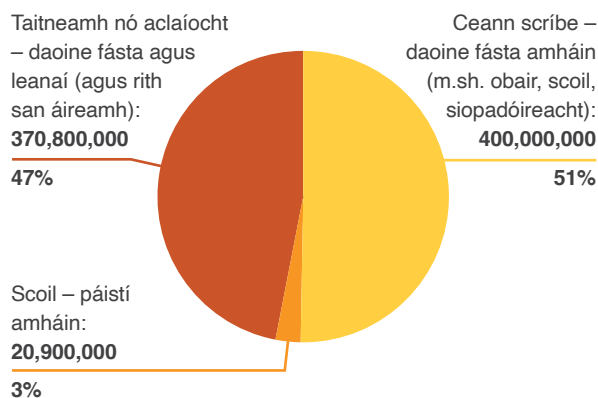
An fáth a mbíonn gach duine thuas leis nuair a shiúlann nó nuair a rothlaíonn níos mó daoine

Is ionann an fad a théann lucht cónaithe i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi gach lá agus dul timpeall an domhain 117 uair

Ón mbliain 2021 i leith, tá méadú tagtha ar líon na dturas a dhéantar go ceann scríbe de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi, agus méadú ar líon na ndaoine a deir gur bhain siad taitneamh as turais aclaíochta.

Turais bhliantúla siúil agus rothlaithe de réir cuspóraⁱ

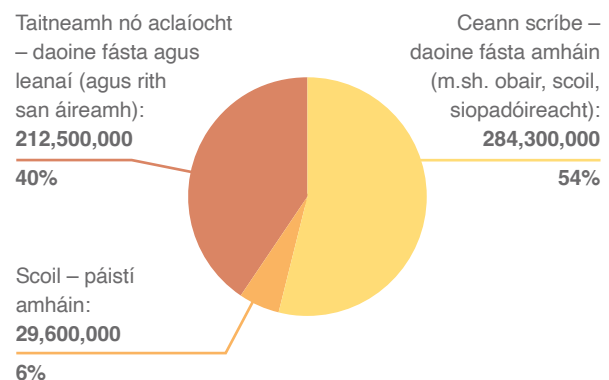
2023:
791.7 milliún turas

Is ionann sin agus

1.71 billiún ciliméadar
= 4.7 milliún ciliméadar sa lá

2021:
526.4 milliún turas

Is ionann sin agus

1.22 billiún ciliméadar
= 3.3 milliún ciliméadar sa lá

Téann turais a dhéantar de shiúl na gcos agus ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi chun tairbhe do lucht cónaithe agus do gheilleagar na háite

Úsáideann an tInnéacs Siúil agus Rothaíochta samhail le tuiscint a fháil ar na costais agus na tairbhí a bhaineann le tiomáint agus siúl. Mar shampla, am taistil, costais oibriúcháin feithiclí, maitheas don tsláinte, caighdeán an aeir agus cánachas.

€1.01 a shábháiltearⁱⁱ

in aghaidh gach ciliméadar a dhéantar de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi seachas tiomáint go ceann scríbe Bhaile Átha Cliath.

ii. Is mó go mór an tairbhe atá le baint as anois de thairbhe an mhéadaithe atá tagtha ar chostais tiomána agus plódú tráchta.

I gcaitheamh bliana amháin sin

€518.3 milliún

ar fad ó dhaoine fásta a bhfuil carr sa teaghlach acu a théann chun na hoibre, chun na scoile agus go cinn scríbe eile de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi.

Is é an sochar eacnamaíoch iomlán a fhabhraítear ó gach turas a dhéantar de shiúl na gcos agus ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

€1.98 billiúnⁱⁱⁱ

€169.8 milliún sa bhliain 2021

€796 milliún sa bhliain 2021

€0.41 sa bhliain 2021

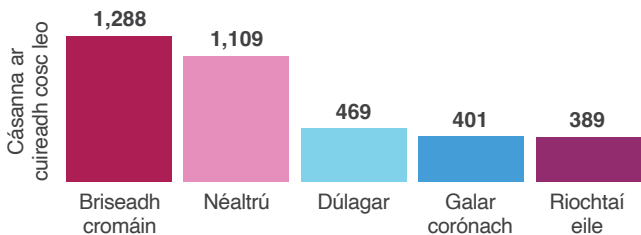
i. Áirítear daoine fásta agus páistí (bíodh daoine fásta ina dteannta nó ná bíodh) leis na turais a dhéantar ar mhaithe le taitneamh agus le haclaíocht. Taispeántar turais scoile leo féin do leanaí amháin. iii. Áirítear leis seo turais a dhéantar de shiúl na gcos nó ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi ar mhaithe le taitneamh agus le haclaíocht, mar aon le turais á ndéanamh ag daoine a bhfuil carr acu nó atá gan carr.

Tugann siúl agus rothlú buntáistí sláinte do gach duine

2,731 sa bhliain 2021

De thairbhe an méid a shiúltar i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath seachnaítear 3,655 de riocht sláinte tromchúiseach fadtéarmach gach bliain

Áirítear le 'riochtaí eile' diaibéiteas chineál 2, stróc, ailse cíche, ailse cholairicteach.

Is ionann é seo go léir agus

€24.7 milliún sa bhliain 2021

€53.4 milliún a shábháil don FSS i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath in aghaidh na bliana

arbh ionann é agus an costas a bhaineann le

970,000 coinne DG

450,000 sa bhliain 2021

Bunaithe ar shonraí Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a chur isteach in uirlis MOVES de chuid Sport England a ríomhann an toradh ar infheistíocht don tsláinte ón spórt agus ón aclaíocht.

A bhuí leis an maitheas don tsláinte a thagann as an ngníomhaíocht choirp a dhéantar mar chuid den mhéid a shiúltar i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath cuirtear

cosc ar 725 bás luath gach bliain

a mheastar gur fiú

€5.63 billiún é^{iv}

Tabhair faoi deara le do thoil go bhfuil turais i gcathaoireacha rothaí agus ar scúitair shoghluaisteacha á n-áireamh mar thurais siúil chun críocha na samhlacha MOVES agus HEAT.

547 sa bhliain 2021

€2.69 billiún sa bhliain 2021

Agus daoine ag siúl agus ag rothlú níos mó in ionad a bheith ag tiomáint, feabhsaítear cáilíocht an aeir, ag sábháil go bliantúil:

250,000 kg de NO_x

agus

30,000 kg de cháithníní

(PM₁₀ agus PM_{2.5})

82% de chónaitheoirí a aontaíonn go bhfuil an t-aer glan ina gceantar áitiúil

630,000 kg sa bhliain 2021

25,000 kg sa bhliain 2021

79% sa bhliain 2021

Is cabhair iad na turais a dhéantar de shiúl na gcos agus ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath maidir leis an ngéarchéim aeráide atá ag bagairt orainn a mhaolú

69,000 tonna sa bhliain 2021

Sábháladh 87,000 tonna

d'astaíochtaí gáis cheaptha teasa (dé-ocsaíd charbóin, meatán agus ocsaíd nítríúil) gach bliain trí shiúl nó dul ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi in ionad a bheith ag tiomáint, arb ionann é agus lorg carbóin

980,000 duine sa bhliain 2021

1.2 milliún duine ag fáil eitle

ó Bhaile Átha Cliath go Heathrow Londain.

Tá iompar ina chúis le **28%** de na hastaíochtaí gás cheaptha teasa i gContae Bhaile Átha Cliath, agus is iad na príomhfhoinsí de sin úsáid peitрил agus díosail san iompar ar bhóthar.

Idir 1990 agus 2021, tháinig méadú **114%** ar astaíochtaí ó chúrsaí iompar in Éirinn.

Máistirphlean Fuinnimh do Réigiún Bhaile Átha Cliath, Codema, 2021. An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, Astaíochtaí Gáis Cheaptha Teasa Deiridh na hÉireann 1990-2021.

Coimeádann siúl agus dul ar áis a bhfuil rothaí uirthi Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath ag imeacht

Taispeánann staidéir gur mó an spás ar an mbóthar i ngeall ar an siúl nó rothaíocht i gcomparáid le tiomáint.^v Cuidíonn sé sin le Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a choinneáil ag gluaiseacht do gach úsáideoir bóthair.

290,000 sa bhliain 2021

470,000 turas fillte

a dhéantar de shiúl na gcos agus ar áis siúil a bhfuil rothaí uirthi i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath ag daoine a d'fhéadfadh carr a úsáid.

v. Litman, 2023. Evaluating Transportation Land Use Impacts. Bunaithe ar Eric Bruun and Vuchic, 1995. The Time-Area Concept.

Dá mbeadh na carranna seo go léir i dtranglam tráchta shínfeadh sé siar

2,200 ciliméadar

fad slí arb ionann é agus turas ó Chathair Bhaile Átha Cliath go Chathair Chorcaí a dhéanamh ceithre huair. 1,400 km sa bhliain 2021

iv. Bunaithe ar EDS/Uirlis um Shláinte Gheilleagrach na hEorpa a Mheas (HEAT), lenar féidir measúnú a dhéanamh ar an maitheas a dhéantar don tsláinte trí mheastachán a dhéanamh ar an laghdú ar an ráta báis a tharla de bharr an méid a siúladh.

Tairbhí na rothaíochta

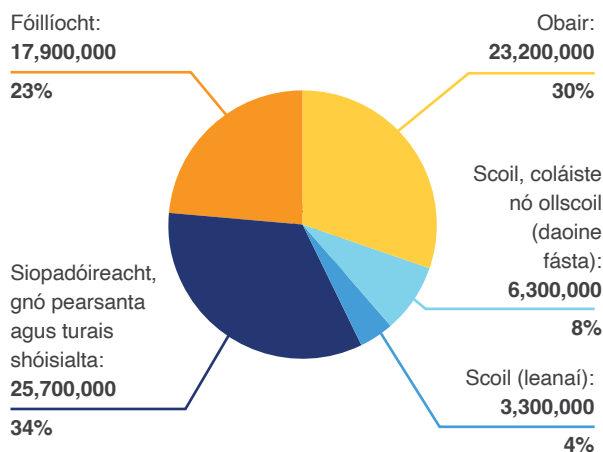
An fáth a mbíonn gach duine thuas leis nuair a bhíonn níos mó daoine ag rothaíocht

Is ionann an méid rothaíochta a rinne lucht cónaithe Limistéar Cathrach Baile Átha Cliath agus 28 turas timpeall an domhain gach lá

Tá laghdú tagtha ar thurais fóillíochta ón mbliain 2021 i leith. Tá méadú tagtha ar thurais siopadóireachta, gnó phearsanta agus shóisialta, áfach.

Turais bhliantúla rothaíochta de réir na cuspóra i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliathⁱ

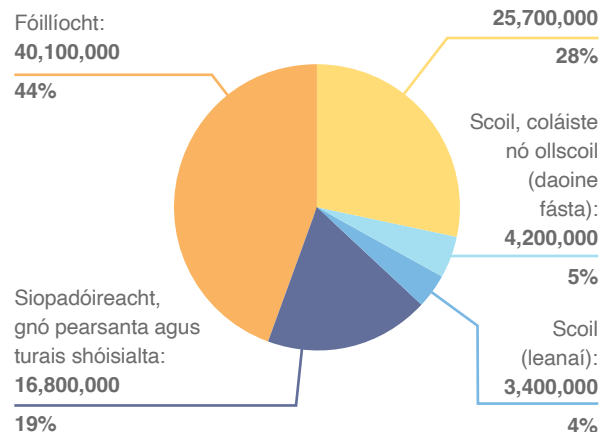
2023:
76.4 milliún turas

Is ionann sin agus

416.4 milliún ciliméadar
= 1.1 milliún ciliméadar sa lá

2021:
90.2 milliún turas

Is ionann sin agus

467.9 milliún ciliméadar
= 1.3 milliún ciliméadar sa lá

Téann an rothaíocht chun tairbhe do chónaitheoirí agus don gheilleagar áitiúil

Úsáideann an tInnéacs Siúil agus Rothaíochta samhail le tuiscint a fháil ar na costais agus na tairbhí a bhaineann le tiomáint agus rothaíochta. Mar shampla, am taistil, costais oibriúcháin feithiclí, maitheas don tsláinte, caighdeán an aeir agus cánachas.

Sábháiltear €1.48

in aghaidh gach ciliméadar a dhéantar ar rothar seachas tiomáint go ceann scríbe i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath.

I gcaitheamh bliana amháin, is é sin suas le

€294.3 milliún

ar fad ó dhaoine fásta a bhfuil carr sa teaghlach acu a théann chun na hoibre, chun na scoile agus go cinn scríbe eile ar rothar.

€162.1 milliún sa bhliain 2021

Is é an sochar eacnamaíoch iomlán a fhabhraítear ó gach turas rothaíochta i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

€404.6 milliúnⁱⁱ

€311.4 milliún sa bhliain 2021

€1.14 sa bhliain 2021

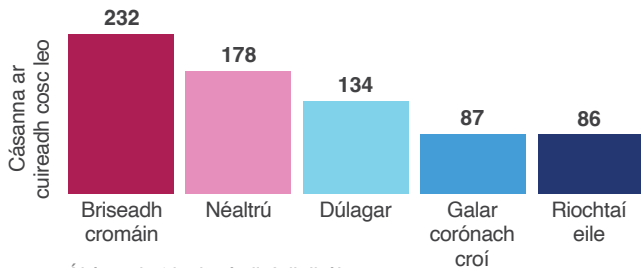
i. Áirítear daoine fásta agus páistí (bíodh daoine fásta ina dteannta nó ná bíodh) leis na turais fóillíochta. Taispeántar turais oideachais do dhaoine fásta agus do leanaí astu féin. Baineann na turais eile ar fad le daoine fásta amháin. ii. San áireamh leis sin tá turais ar rothair ar mhaithe le taitimh nó folláine, agus turais chuig cinn scríbe ag daoine a bhfuil carr acu agus nach bhfuil carr acu.

Tugann rothaíocht buntáistí sláinte do gach duine

476 sa bhliain 2021

De thairbhe na rothaíochta i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath, seachnaítear 718 de riocht sláinte trom fadtéarmach gach bliain

Áirítear le 'riochtaí eile' diaibéiteas chineál 2, stróc, ailse cíche, ailse cholairicteach.

Is ionann é seo go léir agus

€4.5 milliún sa bhliain 2021

€11.1 milliún a shábháil don FSS i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath in aghaidh na bliana

3 arbh ionann é agus an costas a bhaineann le **200,000 coinne DG**

82,000 sa bhliain 2021

Bunaithe ar shonraí Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a chur isteach in uirlis MOVES de chuid Sport England a ríomhann an toradh ar infheistíocht don tsláinte ón spórt agus ón aclaíocht.

A bhuí leis an maitheas don tsláinte a thagann as an ngníomhaíocht choirp a bhaineann le rothaíocht i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath cuirtear

cosc ar 59 bás luath gach bliain

a mheastar gur fiú

€459 milliúnⁱⁱⁱ

iii. Bunaithe ar Uirlis Mheasúnaithe Eacnamaíoch don tSláinte (HEAT) de chuid EDS/na hEorpa, a chumasaíonn measúnú eacnamaíoch ar na buntáistí sláinte a bhaineann le rothaíochta trí luach na básmaireachta laghdaithe a eascraíonn as méideanna sonraithe rothaíochta a mheas.

42 sa bhliain 2021

€205 milliún sa bhliain 2021

Agus daoine ag rothaíocht níos mó in ionad a bheith tiomáint feabhsaítear cáilíocht an aeir, ag sábháil go bliantúil:

79,000 kg de NO_x

agus

9,600 kg de cháithníní (PM₁₀ agus PM_{2.5})

82% de chónaitheoirí a aontaíonn go bhfuil an t-aer glan ina gceantar áitiúil

160,000 kg sa bhliain 2021

7,500 kg sa bhliain 2021

79% sa bhliain 2021

Is cabhair iad na turais rothaíochta i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath maidir leis an ngéarchéim aeráide atá ag bagairt orainn a mhaolú

24,000 tonna sa bhliain 2021

34,000 tonna d'astaíochtaí gás ceaptha teasa (dé-ocsaíd charbóin, meatán agus ocsaíd nítriúil) a shábháiltear gach bliain trí rothaíocht in ionad a bheith ag tiomáint, arb ionann é agus lorg carbóin de

340,000 duine sa bhliain 2021

490,000 duine ag fáil eitle ó Bhaile Átha Cliath go Heathrow Londain

Tá iompar ina chúis le **28%** de na hastaíochtaí gás ceaptha teasa i gContae Bhaile Átha Cliath, agus is iad na príomhfhoinsí de sin úsáid peitрил agus díosail san iompar ar bhóthar.

Idir 1990 agus 2021, tháinig méadú **114%** ar astaíochtaí ó chúrsaí iompar in Éirinn.

Máistirphlean Fuinnimh do Réigiún Bhaile Átha Cliath, Codema, 2021. An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, Astaíochtaí Gáis Cheaptha Teasa Deiridh na hÉireann 1990-2021.

Coinníonn an rothaíocht i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath ag gluaiseacht

Taispeánann staidéir gur mó an spás ar an mbóthar i ngeall ar an siúl nó rothaíocht i gcomparáid le tiomáint.^{iv} Cuidíonn sé sin le Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a choinneáil ag gluaiseacht do gach úsáideoir bóthair.

48,000 sa bhliain 2021

62,000 turas rothaíochta fillte a dhéantar i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath ag daoine a d'fhéadfadh carr a úsáid.

Dá mbeadh na carranna seo go léir i dtranglam tráchta shínfeadh sé siar

299 ciliméadar

fad slí arb ionann é agus an fad slí idir Baile Átha Cliath agus Cill Airne.

229 km sa bhliain 2021

iv. Litman, 2023. Evaluating Transportation Land Use Impacts. Bunaithe ar Eric Bruun and Vuchic, 1995. The Time-Area Concept.

Réitigh siúil

Cad é a chuideodh le siúl agus gabháil thart ar áis a bhfuil rothaí uirthi a dhéanamh níos éascú?

Teastaíonn níos mó seirbhísí agus conláistí ó chónaitheoirí laistigh d'achar siúil agus rothlaithe

Go hidéalach, ba cheart go mbeadh siúl nó ag gabháil thart ar áis a bhfuil rothaí uirthi ar an rogha is tarraingtí do thurais ghearra. D'fhéadfadh limistéar tacú leis sin trína chinntiú go mbeidh go leor de na rudaí a theastaíonn ó dhaoine ar fáil gar don áit ina gcónaíonn daoine. Ba chóir go mbeadh an timpeallacht sábháilte, compordach agus fáiltiúil.

Áiteanna is ea iad comharsanachtaí 20 nóiméad ónar féidir leat siúl ó do theach chuig go leor de na rudaí a theastaíonn uait ar bhonn rialta (amhail siopaí, páirceanna, scoileanna) agus ar ais arís laistigh de 20 nóiméad.

Cén céatadán cónaitheoirí nár mhiste leo níos mó áiseanna agus seirbhísí áitiúla a bheith ann chun cabhrú leo siúl nó rothlú níos mó?

65%

Níos mó siopaí agus seirbhísí laethúla, amhail bainc agus oifigí poist, gar do do theach

70% sa bhliain 2021

65%

Níos mó seirbhísí, amhail ionaid sláinte dochtúirí agus scoileanna, gar do do theach

68% sa bhliain 2021

72%

Níos mó páirceanna nó spásanna glasa gar do do theach

75% sa bhliain 2021

73%

Tuilleadh rudaí le feiceáil agus le déanamh gar do do theach, amhail caiféanna nó ionaid siamsaíochta

77% sa bhliain 2021

Tá 32%

de theaghlaigh Bhaile Átha Cliath i gcomharsanachtaí ina bhfuil níos mó ná 40 teach in aghaidh an heicteáir.

31% sa bhliain 2021

Sna comharsanachtaí ardlúis sin, is féidir gnólachtaí áitiúla a choinneáil ar bun agus bealaí iompair phoiblí a chothú ar bhealach níos éasca. Cuidíonn sé sin le spleáchas ar charranna a laghdú.ⁱ

Aontaíonn 80%

gur féidir leo dul chuig go leor áiteanna a gcaithfidh siad cuairt a thabhairt orthu gan tiomáint go héasca

84% sa bhliain 2021

Céatadán na dteaghlach laistigh de raon 800m de na taitneamhachtaí seo a leanas

Bunaítear é sin mar fhad dírlíne, seachas an fad siúil iarbhír bunaithe ar leagan amach sráide ar dócha go mbeidh sé níos faide (coibhéis thar ar 960m).

Siopa bia **95%**

Páirc nó spás le haghaidh áineasa **94%**

Ionad sláinte dochtúirí **64%**

Bunscoil **89%**

Oifig an Phoist **59%**

Meascán d'ionaid chultúrtha agus fóillíochtaⁱⁱ **98%**

Stad bus (laistigh de 400m) **93%**

Stáisiún iarnróid nó stad tram **22%**

i. Sustrans, 2017. Taisteal Gníomhach agus Iompar Poiblí a Nascadh le Fás agus le Pleanáil Tithíochta.

ii. Trí chineál ionad cultúrtha agus fóillíochta ar a laghad, amhail caiféanna, tithe tábhairne, hallaí biongó, pictiúrlanna, músaeim.

Teastaíonn sráideanna níos fearr ó chónaitheoirí

Tá go leor bealaí ann lenár sráideanna agus ár gcomharsanachtaí a dhéanamh sábháilte, fáiltiúil agus compordach do gach duine chun siúl nó gabháil thart ar áis a bhfuil rothaí uirthi iontu.

Cén céatadán de chónaitheoirí a cheapann go gcabhródh na hathruithe seo leo siúl nó rothlú níos mó?

71%

Cosáin níos leithne
74% sa bhliain 2021

68%

Trasrianta bóthair níos rialta, le hamanna feithimh laghdaithe
76% sa bhliain 2021

74%

Áiteanna níos deise ar feadh sráideanna chun stopadh agus scíth a ligean, amhail níos mó binsí, crann agus foscadán
79% sa bhliain 2021

79%

Inrochtaineacht níos fearr ar chosáin, amhail dromchlaí cothroma, colbhaí tite ag pointí trasnaithe
77% sa bhliain 2021

68%

Níos lú carranna páirceáilte ar an gcosán
72% sa bhliain 2021

63%

Níos lú eagla roimh choireacht nó iompar frithshóisialta ina gceantar
72% sa bhliain 2021

I Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath:

55% de bhóithre Náisiúnta agus Réigiúnacha a bhfuil leithead cosáin níos mó ná 3m acuⁱⁱⁱ

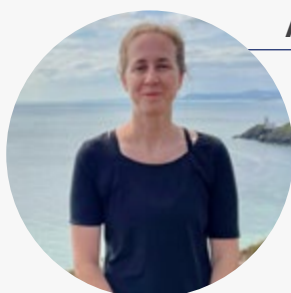
73% de na mionbhóithre a bhfuil leithead cosáin níos mó ná 2m acu

Ar gach bóthar ina mbíonn acomhail, tá 29% díobh siúd a bhfuil soilse tráchta acu do ghluaisteáin nach bhfuil aon fear dearg ná glas acu do choisithe
34% sa bhliain 2021

85%

de chónaitheoirí a aontaíonn dá ndéanfaí níos mó beart chun coireacht agus iompar frithshóisialta ar an tsráid nó i spásanna poiblí a laghdú go bhfeabhsófaí a gceantar áitiúil
82% sa bhliain 2021

iii. Is príomhbhóithre iad bóithre náisiúnta agus bóithre réigiúnacha. Rinneadh leithead cosáin a ríomh le húsáid a bhaint as sonraí Prime II de chuid Thailte Éireann (SOÉ roimhe seo) ceadóinthe faoin gComhaontú Náisiúnta um Léarscáilíú: CYAL50370872 © Tailte Éireann – Suirbhéireacht. Ní chuirtear baic, amhail stadanna bus nó boscaí bruscair san áireamh i leithead an chosáin.

An Dr Kristin Hadfield, Ollamh Cúnta

Bím ag siúl idir mo theach i nDumhach Thrá agus m'áit oibre ag Coláiste na Tríonóide. Tógann sé thart ar 50 nóiméad orm, tugann sé deis dom beagán aclaíochta a dhéanamh.

Ní bhíonn sé chomh taitneamhach céanna agus bíonn sé níos dainséaraí nuair a bhíonn daoine ag páirceáil – agus uaireanta ag tiomáint – ar an gcosán. B'fhearr liom dá mbeadh an dlí maidir le páirceáil ar chosáin curtha i bhfeidhm níos déine.

Ba mhaith liom dul ar rothar. Thógadh sé 20 nóiméad orm dul chun na hoibre, mar sin bheinn in ann a bheith níos táirgiúla mar go mbeinn ann níos tapúla. Mar sin féin, bheadh gá le conairí leithscartha rothaíochta chun go mbeinn in ann dul ar rothar chun na hoibre. I láthair na huaire, ní rachainn ar rothar i mBaile Átha Cliath mar nach mbraithfinn sábháilte.

Ar a bharr sin, is cosúil go mbíonn tiománaithe trodach le rothaithe agus b'fhearr liom a bheith gan an strus sin.

Dá mbeadh an bonneagar ann, rachainn ar rothar chun na hoibre, ach ní stopfainn leis an siúl go hiomlán.

Réitigh rothaíochta

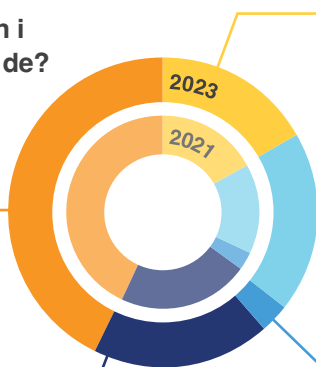
Cad é a dhéanfadh rothaíocht níos fearr?

Is mian le go leor cónaitheoirí i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath dul ag rothaíocht

Conas a fheiceann cónaitheoirí iad féin i dtaca le rothaíocht de?

Ní rothaíonn agus níl siad ag iarraidh: **43%**
43% sa bhliain 2021

Ní rothaíonn ach ba mhaith leo: **19%**
22% sa bhliain 2021

Rothaíocht rialta: **17%**
17% sa bhliain 2021

Rothaíocht ó am go chéile: **19%**
15% sa bhliain 2021

Ag rothaíocht den chéad uair nó ag filleadh ar an rothaíocht: **3%**
3% sa bhliain 2021

Cén céatadán de chónaitheoirí a dúirt 'nach mbíonn siad ag rothaíocht ach gur mhaith leo dul ag rothaíocht'?

22% de mhná

25% sa bhliain 2021

28% de dhaoine ó ghrúpaí mionlaigh eitneacha

27% sa bhliain 2021

18% de dhaoine faoi mhíchumas

23% sa bhliain 2021

Teastaíonn bonneagar rothaíochta feabhsaithe ó chónaitheoirí

Cén céatadán de chónaitheoirí a dhéanfadh níos mó rothaíochta dá mbeadh áiseanna níos fearr ann?

67%

Níos mó bealaí rothaíochta saor ó thrácht ar shiúl ó bhóithre, amhail trí pháirceanna nó feadh uiscebhealaí
65% sa bhliain 2021

65%

Níos mó raonta rothar feadh bóithre atá scartha go fisiciúil ó thrácht agus ó choisithe
63% sa bhliain 2021

66%

Níos mó bealaí rothaíochta áitiúla le comharthaí feadh sráideanna níos ciúine
64% sa bhliain 2021

64%

Naisc níos fearr le hiompar poiblí, amhail páirceáil shlán rothair ag stáisiúin traenach, stadanna bus/stáisiúin
57% sa bhliain 2021

I Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath tá:ⁱⁱ

113 km

de bhealaí rothaíochta saor ó thrácht ar shiúl ón mbóthar
95 km sa bhliain 2021

140 km

de raonta rothar atá scartha go fisiciúil ó thrácht agus ó choisithe
118 km sa bhliain 2021

13 km

de bhealaí rothaíochta áitiúla le comharthaí feadh sráideanna níos ciúine
2 km sa bhliain 2021

14%

de theaghlaigh laistigh de 125m de na bealaí sin
7% sa bhliain 2021

Tá **2,668** de spásanna páirceála rothar ar fud gach **119** stáisiún traenach agus stadanna tram i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath

2,392 sa bhliain 2021

203 km

de chosáin rothar cothrom leis an gcosán, arna ndealú ag dromchla difriúil
226 km sa bhliain 2021

Rinneadh an figiúr sin a athbhreithniú anuas i ndiaidh cleachtadh cuimsitheach athmhapála.

72%

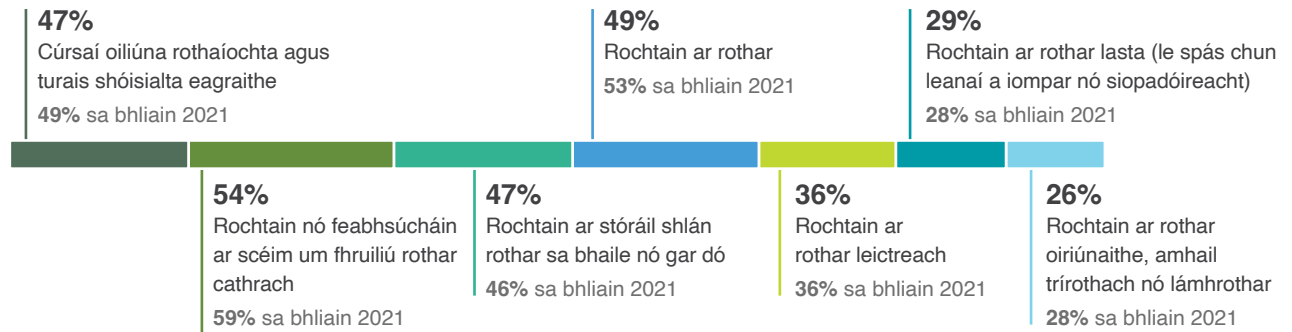
de chónaitheoirí a thacaíonn le níos mó raonta rothaíochta atá scartha go fisiciúil ón trácht agus ó choisithe a thógáil, fiú nuair a chiallódh sé sin níos lú spáis do thrácht eile ar bhóithre
71% sa bhliain 2021

i. Tá roinnt stáisiún ann ina gcuirtear stóráil shlán ar fáil do rothair a dteastaíonn táille rochtana ina leith. Níl siad seo san áireamh anseo. Níor cuimsíodh páirceáil ag stáisiúin a roinneann áiseanna áirithe san iomlán ach uair amháin chun dúbailt a sheachaint.
ii. Chun inchomparáideacht a chinntiú, tá na figiúirí seo cruinn amhail an 31 Bealtaine 2023 maidir le gach tuairisc cathrach.

Teastaíonn níos mó tacaíochta ó chónaitheoirí chun rothaíocht

Cén céatadán de chónaitheoirí a cheapann go gcabhródh na cineálacha tacaíochta seo leo rothaíocht níos mó?

Ar fud sé scéim um rothair ar cíos Cheantar Uirbeach Bhaile Átha Cliathⁱⁱⁱ

3 scéim sa bhliain 2021

2,836

rothar roinnte

2,460 sa bhliain 2021

129

stáisiún fruilithe rothar^{iv}

117 sa bhliain 2021

2,487,033

turas bliantúil

1,635,700 sa bhliain 2021

Goid rothair tuairiscithe

Tuairiscíodh gur goideadh **11,926** rothar i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath sna blianta 2022/23.

14,100 sna blianta 2021/22

I gcás gach **59** duine ag a bhfuil rothar duine fásta i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath, tuairiscíodh gur goideadh **1** rothar le bliain anuas.

Céatadán na gcónaitheoirí a bhfuil rochtain acu ar rothar duine fásta

58% de chónaitheoirí **52%** sa bhliain 2021

47% den ghrúpa socheacnamaíoch DE **40%** sa bhliain 2021

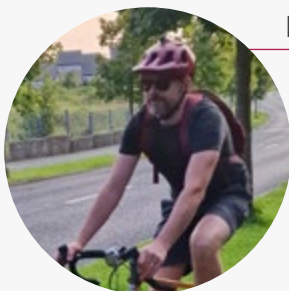
65% den ghrúpa socheacnamaíoch AB **59%** sa bhliain 2021

Tá **80%** de chónaitheoirí i bhfabhar lascaíní airgeadais do dhaoine ar ioncam íseal nó nach bhfuil i bhfostaíocht chun cuidiú leo rothar a cheannach

34% de theaghlach atá laistigh de 800m ó shiopa rothaíochta^v

v. © Rannpháirtithe OpenStreetMap.

Tá spás páirceála poiblí do gach **22** duine a thaistealaíonn ar rothar i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath. **31** sa bhliain 2021

Ruairi Devoy, Caibinéadaire

Is í an rothaíocht an príomh-mhodh iompair s'agam. Bím ag comaitéireacht le mo pháistí chun a scoile ar rothar. Tá lána rothaíochta, cosán comhroinnte agus glasbhealach ar an mbealach chun na scoile anois.

Déanaim cinnte a bheith airdeallach ar gach úsáideoir bóthair agus dea-shampla a thaispeáint do mo pháistí. Cloítear le gach solas, comhartha stop agus comhartha géill slí.

Nuair a bhím ag comaitéireacht ar rothar, tugtar saoirse, sonas agus síocháin as cuimse dom i gcomparáid leis an tiomáint. Is féidir liom na páistí a thabhairt chun na scoile, bualadh le cara agus dul ag rothaíocht tríd an nglasbhealach nua an bealach ar fad ó Chnoc Lín go Tír an Iúir i mbun cainte, agus 70% de sin go sábháilte ar shiúl ó fheithiclí.

Is breá liom an chosaint a thugann an leithscaradh dom, bheadh tuilleadh colbhaí nó glasbhealaí trí pháirceanna ar fheabhas.

iii. Clúdaítear sna sonraí 2023 Iúil 2022–Meitheamh 2023. Clúdaítear sna sonraí 2021 Iúil 2020–Meitheamh 2021. iv. Tá roinnt scéimeanna rothar gan duga a úsáideann seastáin/racaí páirceála rothar poiblí mar láithreacha bailithe. Níor cuimsíodh iad sin sna hiomláin seo.

Réitigh chomharsanachta

Cad é a chabhródh le comharsanachtaí a dhéanamh níos fearr?

Ba chóir go mbraitheadh gach cónaitheoir go bhfuil fáilte rompu ina gcomharsanacht

Céatadán na gcónaitheoirí a bhraitheann go bhfuil fáilte rompu agus a bhíonn compordach ag siúl, ag rothlú nó ag caitheamh ama ar shráideanna a gceantair

89%

de chónaitheoirí

91% sa bhliain 2021

91% de mhná

90% sa bhliain 2021

88% d'fhir

92% sa bhliain 2021

88% de dhaoine ó ghrúpaí mionlaigh eitneacha

83% sa bhliain 2021

90% de dhaoine geala

92% sa bhliain 2021

83% de dhaoine faoi mhíchumas

90% de dhaoine gan mhíchumas

84% den ghrúpa socheacnamaíoch DE

92% den ghrúpa socheacnamaíoch AB

90% sa bhliain 2021

91% sa bhliain 2021

88% sa bhliain 2021

92% sa bhliain 2021

Is féidir le ceannas mótarfheithiclí siúl, rothlú agus rothaíocht a dhíspreagadh

58% sa bhliain 2021

54% de chónaitheoirí a shíleann nach bhfuil a sráideanna faoi smacht ag mótarfheithiclí a bhíonn ag gluaiseacht nó páirceáilte.

Ach bheadh níos lú mótarfheithiclí ar a sráideanna úsáideach do chónaitheoirí chun:

71% sa bhliain 2021

64% Siúl níos mó nó gabháil thart ar áis a bhfuil rothaí uirthi níos mó

62% sa bhliain 2021

59% Taisteal níos mó ar rothar

Níl mionbhóithre ísealúsáide deartha chun tréthracht a iompar, ach i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath níl aon rud le cosc a chur ar 12% dá fhad iomlán.

D'fhéadfadh cóngar sciuirde a bheith mar thoradh air sin.ⁱ

67% a aontaíonn go mbeadh a gceantar níos fearr as dá gcuirí srian ar thréthracht ar shráideanna cónaithe áitiúla.

73% sa bhliain 2021

41% de na sráideanna ar fad i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath, ba chóir go mbeadh trácht ag taisteal ar luasanna faoi bhun 30km/u orthuⁱⁱ

Ach luasteorainn 30km/u a bheith ag níos mó sráideanna chabhródh sé le cónaitheoirí chun:

66% Siúl níos mó nó gabháil thart ar áis a bhfuil rothaí uirthi níos mó

59% Taisteal níos mó ar rothar

23% sa bhliain 2021

69% sa bhliain 2021

62% sa bhliain 2021

Teastaíonn ó chónaitheoirí gur spásanna níos fearr do dhaoine chun am a chaitheamh iontu a sráideanna áitiúla

74% sa bhliain 2021

73% a aontaíonn go ndéanfaí áit níos fearr dá gceantar áitiúil dá gcuirí leis an spás do dhaoine a bheith ag sóisialú, ag siúl agus ag rothaíocht ar a bpríomhshráid áitiúil

82% a aontaíonn go ndéanann siad comhrá rialta lena gcomharsana, níos mó ná beannú dóibh go díreach

85% sa bhliain 2021

82% a thacaíonn le comharsanachtaí íseal-tráchta

77% sa bhliain 2021

i. Bunaithe ar anailís ama déanamh ag CycleStreets www.lowtrafficneighbourhoods.org. Is iad mionbhóithre ísealúsáide na cinn a rangáítear mar 'mhionbhóithre nach bhfuil chomh suntasach' ar OpenStreetMap.

ii. **Ní áirítear mótarbhealaí. Foinse: Sonraí Chatagóir Luais NAVSTREETS, ó thacar sonraí NAVTEQ.

John Kearns, POF

Reachtálaim grúpa forbartha eacnamaíochta áitiúil a ghníomhaíonn timpeall cheantar Thamhlachta. Ní raibh aon chustaiméirí ag ár n-ionad 'The Edge' a athchóiríodh le gairid, is beag duine a thuing gurb ann dó.

Ó bhí na hoibreacha ar Ghlasbhealach na Dothra ann, tá méadú as cuimse tagtha ar líon na gcustaiméirí chuig ár n-ionad.

Sular athchóiríodh é, tháinig roinnt buirgléireachtaí ar an ionad seo agus bhí sé faoi réir iompar frithshóisialta. É sin ráite, le bonneagar an Ghlasbhealaigh nua i bhfeidhm, ní raibh pioc trioblóide againn ó shin. Tá sé tar éis an ceantar a oscailt go mór mar áis comharsanachta anois, agus is ábhar mórtais é don phobal, rud atá go hiontach.

Tagaim anseo go minic anois le mo mhadra féin agus siúlaimid feadh an Ghlasbhealaigh. Ní raibh an Chora feicthe agam riamh roimhe, agus níor chreid mé go raibh rud chomh hálainn sin díreach taobh thiar dúinn agus nár tháinig mé air go dtí anois.

Ní mór cuimhneamh ar leanaí agus comharsanachtaí á ndearadh

Ba chóir go mbeadh comharsanachtaí ina n-áiteanna inar féidir le leanaí déanamh go maith. Tá sé tábhachtach go ndéanfaí neamhspleáchas a mhéadú, spás a chur ar fáil chun súgradh agus bualadh le chéile, agus an turas chun na scoile a fheabhsú.

Má dhearamimid comharsanachtaí agus leanaí ar intinn againn, oibreoidh siad níos fearr do gach duine eile freisin.

10 bhliain d'aois an mheánaois a ligfeadh daoine dá gcuid leanaí siúl nó rothaíocht go neamhspleách ina gcomharsanacht.

11 bliain d'aois sa bhliain 2021

Tá cead ag **80%** de leanaí seacht mbliana d'aois sa Ghearmáin dul ina n-aonar chuig áiteanna faoi fhad siúil, seachas an scoil.ⁱⁱⁱ

79% de chónaitheoirí a aontaíonn go bhfuil spás ann do leanaí sóisialú agus súgradh

82% sa bhliain 2021

78% de theaghlaigh atá laistigh de 800m ó chlós súgartha do leanaí

I measc lucht cónaithe i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath:

58% a aontaíonn

60% a aontaíonn sa bhliain 2021

24% nach n-aontaíonn

21% nach n-aontaíonn sa bhliain 2021

dá ndúnfaí sráideanna lasmuigh de scoileanna áitiúla ar charranna le linn amanna fágála agus bailithe go gcuirfí feabhas ar a gceantar áitiúil.

Tugtar 'Sráideanna Scoile' orthu sin.

Tá scéimeanna Sráideanna Scoile i 1 scoil i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath.^{iv} Chomh maith leis sin, féach Bealaí Sábháilte chun na Scoile ar leathanach 20.

2 scéim sa bhliain 2021

iii. Soghluasteacht Neamhspleách Leanáí: comparáid idirnáisiúnta agus moltaí le haghaidh gníomhaíochta, 2015.

iv. Tá an figiúr atá tugtha i gceart amhail an 31 Bealtaine 2023.

Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a fhorbairt

Athruithe le déanaí i dtaca le siúl, rothlú,
rothaíocht agus comharsanachtaí

Sna blianta 2021 go 2023, lean Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath ar aghaidh le seachadadh luathaithe bhonneagar taistil ghníomhaigh sna luathbhlianta paindéime. Tacaíodh leis sin le Clár Rialtais 2020–2025, lenar leithdháileadh 20% den bhuiséad caipitil iompair ar shiúlóid, ar rothaí agus ar rothaíocht.

Foilsíodh an Straitéis Iompair do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, 2022-2042, sa bhliain 2022, le béim ar thimpeallacht sráide tharraingteach shábháilte a chruthú dóibh siúd a bhíonn ag siúl, ar rothaí agus ar rothar. Áiríodh leis an straitéis plean nuashonraithe maidir le gréasán uirbeach rothaíochta.

Lean an tÚdarás Náisiúnta Iompair (ÚNI) ag maoiniú agus ag tabhairt comhairle d'Údaráis Áitiúla Chathair Bhaile Átha Cliath go léir, maidir le líonraí ardchaighdeán a sheachadadh chun tacú le daoine siúl, rotha nó rothaíocht ar thurais laethúla. Sa bhliain 2022, d'fhoilsigh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath a bplean maidir le 'Líonra Taisteal Gníomhach' le haghaidh 310km de líonra a bheith i bhfeidhm ar fud na cathrach faoin mbliain 2030. Ar an gcaoi chéanna, tá sé mar aidhm ag an bplean 'Téigh ag Rothaíocht i mBaile Átha Cliath Theas' de chuid Chomhairle Contae Átha Cliath Theas líonra 263km a sheachadadh faoin mbliain 2030. Tá Dún Laoghaire agus Fine Gall ag obair go gníomhach freisin ar a líonraí taistil gníomhaí a sheachadadh, agus 140km agus 100km de scéimeanna faoi seach á bhforbairt. Tá 'Straitéis Taisteal Gníomhach' curtha le chéile ag Fine Gall freisin, ina sonraítear raon leathan tionscnamh atá deartha chun tacú le siúl agus rothaíocht le haghaidh turais ghearra. Lean Cill Dara, Cill Mhantáin agus an Mhí ag forbairt gréasáin taistil ghníomhaigh ina gceantair uirbeacha.

I mí an Mhárta 2021, bhunaigh an ÚNI an clár Bealaí Sábháilte chun na Scoile agus é mar aidhm aige Criosanna Scoile sábháilte a chruthú ag geataí na scoile, áit a moltar gan na páistí a ligean amach ann, agus chun líon na scoláirí a shiúlann nó a théann ar rothar chun na scoile a mhéadú trí áiseanna siúlóide agus rothaíochta arna iarraidh ag an bpobal a chur ar fáil. Chuir 253 scoil i Mór-Limistéar Bhaile Átha Cliath isteach ar an gclár, agus amhail i lár na bliana 2023, tá 93 scoil i mbun an chláir ghníomhaigh.

“““

I mí an Mhárta 2021, bhunaigh an ÚNI an clár Bealaí Sábháilte chun na Scoile agus é mar aidhm aige Criosanna Scoile sábháilte a chruthú ag geataí na scoile, áit a moltar gan na páistí a ligean amach ann, agus chun líon na scoláirí a shiúlann nó a théann ar rothar chun na scoile a mhéadú trí áiseanna siúlóide agus rothaíochta arna iarraidh ag an bpobal a chur ar fáil.

Glasbhealach na Dothra i Baile Átha Cliath Theas

Ón mbliain 2021 i leith, tá thart ar 7km de Ghlasbhealach na Dothra lena n-áirítear 3 dhroichead agus uasghrádú mór ar acomhal áit a dtrasnaíonn an glabhealach bealach gathach gnóthach. Síneoidh Glasbhealach na Dothra atá críochnaithe go hiomlán thar 3 limistéar Údarás Áitiúil Bhaile Átha Cliath, rud a chruthóidh timpeallacht tharraingteach saor ó thrácht do dhaoine a bheidh ag siúl, ag rothlú agus ag rothaíocht, ag nascadh ceantair chónaithe le háiseanna fostaíochta agus oideachais agus ar aghaidh go lár na cathrach ar feadh an dorchla abhann álainn seo - ceann de mhór-áiseanna nádúrtha Bhaile Átha Cliath.

Ascaill Uí Ghríofa Cathair Bhaile Átha Cliath

Ón mbliain 2021 i leith, tá go leor km-anna de lánaí rothaíochta cosanta seachadta ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. Sampla de cheann de na scéimeanna seo is ea an 3.5km de raon rothar mearthógtha feadh Ascaill Uí Ghríofa i gCeantar Lár Thuaidh Bhaile Átha Cliath. D'fhorbair an scéim seo ó scéim chosanta mullaird go saoráid níos buaine le leithscaradh colbha coincreít agus dromchla daite. Príomhspríoc na scéime ab ea na ceantair chónaithe éagsúla a nascadh leis na bunscóileanna agus meánscoileanna feadh an bhealaigh agus é a dhéanamh níos fusa dóibh siúd a bhíonn ag siúl agus ag rothaíocht úsáid a bhaint as aomhail ghnóthacha ag go leor láithreacha.

Bealach Taistil na Scoileanna Gníomhacha 'Ó Mhuir go Sliabh', Dún Laoghaire-Rath an Dúin

Chruthaigh Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin Bealach Taisteal Gníomhach 6.8km a ritheann soir-siar trí na bruachbhailte theas ón gCarraig Dhubh go Dún Droma, agus é mar aidhm leis méadú a dhéanamh ar shiúlóid, ar rothaí agus ar rothaíocht chuig scoileanna sa cheantar. Áiríodh sa scéim 3.6km de Chiúinbhealaí sínithe, 1.3km de bhearta maolaithe tráchta, 4 scagaire módúil agus 1.3km de raonta rothar leithscartha nua. Áiríodh leis freisin cosáin agus raonta rothar leanúnacha ag aomhail taobh-bhóthair chun tús áite a thabhairt do shiúlóid agus rothaíochta. Baineadh leas as leagan amach nuálach "cosanta" aomhail agus as treochoimharthaíocht bóthair chun cuidiú leo siúd a bhíonn ag siúl, ar rothaí nó ar rothair an bealach a úsáid dá dturais laethúla.

Fine Gall

Is limistéar forbartha nua é Church Fields i gComhairle Contae Fhine Gall ina raibh sé beartaithe áiseanna taistil gníomhaí a bheith i bhfeidhm roimh fhorbairt cónaithe. Cuideoidh an méid sin le pobal na n-óg chun forbairt go hinbhuanaithe agus imeascadh sa cheantar atá ann cheana. Sampla den bhonneagar nuálach is ea an timpeallán a oireann do rothair ar nós na hÍsiltíre, rud nua d'Fhine Gall, agus d'Éirinn.

An tslí chun cinn

Sráideanna agus áiteanna níos fearr do chách

Leanann spriocanna an Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2023 de bheith mar fhócas Thaisteal Gníomhach i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath. Éilíonn an plan laghdú 50% ar astuithe iompair, méadú 50% ar thurais taistil ghníomhacha laethúla agus 1,000km de bhonneagar taistil gníomhach breise le seachadadh faoin mbliain 2025. Tacaítear leis sin le leithdháileadh infheistíochta de €1.8 billiún sa Chlár Rialtais.

Agus an infheistíocht seo á seachadadh agus na spriocanna bonneagair á mbaint amach, tá an ÚNI ag obair le hÚdarás Áitiúla Mórcheantar Bhaile Átha Cliath ar phlean bonneagair go dtí 2025 a bhfuil 3 phríomhchuid ann:

- Saoráidí feabhsaithe do choisithe agus do rothair a sheachadadh ar an 12 príomhbhealach gathacha faoin gclár Croí-Chonair Bhus Bus Connects atá beartaithe le breis is 230km de bhonneagar rothaíochta deighilte den chuid is mó, 360 uasghrádú acomhail agus os cionn 620 uasghrádú trasrianta taobh-bhóthair a áireamh;
- Seachadadh leanúnach an “Chroí-líonra Cathrach” le béim ar áiseanna rothaíochta atá éifeachtach ó thaobh costais de a thógáil go tapa; agus
- Leanúint le hobair a dhéanamh le 253 scoil i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath a chuir isteach ar an gclár um Bealaí Níos Sábháilte chun na Scoile.

Baineann foirne Thaisteal Gníomhach leis an gclár seachadta seo i ngach ceann de na húdarás áitiúla. Tacaítear leis na foirne sin leis an Lámhleabhar Dearaidh Rothar nua agus trí oiliúint ina dhiaidh sin. Leanfaidh an ÚNI freisin ag cur oiliúint agus tacaíocht ar fáil ar phríomhábhair mar rannpháirtíocht phoiblí agus taisteal scoile, agus tairgfídh sé turais staidéir chuig suíomhanna eiseamláireacha in Éirinn agus thar lear do gach údarás áitiúil, agus ceanglas go n-áireofar ionadaithe polaitiúla áitiúla.

“““

Leanann spriocanna an Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2023 de bheith mar fhócas Thaisteal Gníomhach i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath.

Áirítear an méid seo a leanas i measc na dTionscadal Sonrach atá pleanáilte lena gcur ar aghaidh faoin gcéad leagan eile d’Innéacs Siúil agus Rothaíochta Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath sa bhliain 2026:

- Chur chun feidhme mór-phlean Bainistithe Tráchtá i Lár Chathair Bhaile Átha Cliath chun leanúint le hathdháileadh na spáis bóthair agus chun tús áite a thabhairt don taisteal gníomhach agus don iompar inbhuanaithe;
- Tionscadal um Thús Áite do Rothair agus Busanna ó Chluain Tarbh go Lár na Cathrach a thabhairt chun críche, ar tionscadal é a tosaíodh á thógáil i mí an Mhárta 2022. Soláthróidh an t-uasghrádú sráide seo ina iomláine, le buiséad tionscadail de €62.5 milliún, áiseanna coisithe uasghrádaithe, áiseanna rothaíochta leithscartha agus bonneagar tosaíochta bus feadh bealach 2.7km i lár na cathrach;
- Leanúint le Glasbhealach gathach straitéiseach na Dothra a thógáil ó Thamhlacht go dtí an Life;
- Leanúint le Glasbhealach gathach straitéiseach na Canálach Ríoga a thógáil ón Life go Má Nuad;
- Bealach Eatramhach Taistil Ghníomhaigh a thógáil ó Chluain Sceach go Lár na Cathrach;
- Leanúint le tógáil líonraí Taisteal Gníomhach sna príomhbhaile fo-uirbeacha m.sh., Tamhlacht, Sord agus Dún Laoghaire;
- Tógáil Ghlasbhealach Shlí an Mhóinéir Leathan thar Inbhear Mhullach Íde;
- Dearadh iomlán líonra rothaíochta Dhún Bhúinne agus na naisc ar aghaidh bealach Chluain Aodha go Baile Bhlainséir;
- Uasghráduithe a thógáil ar an ngréasán rothar sna Clocha Liatha i gCill Mhantáin, ag díriú ar 5 uasghrádú acomhail timpealláin; agus
- Beidh dearadh mionsonraithe ar Chroí-Chonairí Bus Connects ag dul ar aghaidh ar feitheamh cead pleanála, agus cuirfear tús le tógáil ar roinnt gnéithe.

Stephanie Dickenson, Poiblitheoir

Tá mé i mo chónaí i bpobal beag foirfe ‘15 nóiméad’ darbh ainm Bóthar na gCloch. Nuair a cheannaíomar an teach seo, bhí sé costasach go leor, ach rinneamar an costas a chosaint mar gheall ar an airgead a choigilt trí chostais iompair a choinneáil íosta.

Is iontach an rud é an siúl don chomhtháthú sóisialta. Is maith liom an saol réidh ann. Is maith liom a bheith ag stopadh chun breathnú ar na bláthanna, na fógraí a léamh – bíonn idirghníomhú níos fearr agam le mo thimpeallacht.

Tá cosáin níos leithne agus ar chaighdeán níos airde uainn. Ní mór don dearadh sráide a bheith dírithe ar úsáideoirí leochaileacha bóithre.

Is fuath liom acomhail naimhdeacha idir ceantair éagsúla – is féidir leis sin daoine a chur as an siúl.

Nuair a bhog mé go Baile Átha Cliath ar dtús, bhí sráid ann a bhí in umar na haimléise agus le bheith macánta, sheachnaínn é tráth. Le déanaí, tá sé dúnta don trácht, agus bhí sé thar a bheith dearfach a fheiceáil, agus tá pleananna ann chun é a dhéanamh níos tarraingtí fós, le binsí, plandáil srl. Braithim go bhfuil athrú ag teacht ar chúrsaí.

Nótaí maidir leis an modheolaíocht:

Rinne cuideachta neamhspleách taighde margaidh 'Behaviour & Attitudes' an suirbhé dearcaidh ó mhí Aibreáin go dtí mí Iúil 2023.

Déantar léargas sa suirbhé ar gach cónaitheoir i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath, ní orthu siúd a bhíonn ag siúl, ag gabháil thart ar áis a bhfuil rothaí uirthi nó ag rothaíocht amháin.

Bhailigh Behaviour & Attitudes sonraí suirbhé 2021 ó mhí an Mheithimh go mí Iúil 2021 freisin, agus an mhodheolaíocht chéanna á leanúint acu.

Faightear na sonraí eile go léir ónár gcomhpháirtithe cathrach, tacair sonraí náisiúnta nó déanann Sustrans iad a shamhaltú agus a ríomh.

Úsáidtear samhail a d'fhorbair Sustrans i meastacháin turais. Nuair a dhéantar comparáid le suirbhéanna taistil eile, d'fhéadfadh roinnt éagsúlachta a bheith ann maidir le céatadán na dturas a dhéantar de réir chuspóir an turais.

Baineadh úsáid as slánú tríd an tuarascáil. In go leor cásanna, rinneamar na figiúirí a shlánú go dtí an tslánuimhir is gaire. Seachnaítear slánú sa chás go bhféadfadh sé bheith ina chúis le mearbhall, mar shampla le meastacháin samhaltaithe a léirítear i roinne na hachóimre agus na sochar.

Tá tuilleadh eolais agus modheolaíocht mhionsonraithe ar fáil ag www.sustrans.org.uk/walking-cycling-index

Déanann Sustrans níos éasca é do gach duine dul ag siúl, gabháil thart ar áis a bhfuil rothaí orthu agus dul ag rothaíocht.

Oibrímid ar son pobal agus le pobail, ag cuidiú le beocht a chur iontu trí shiúl, gabháil thart ar áiseanna a bhfuil rothaí orthu agus rothaíocht chun áiteanna níos sláintiúla agus saolta níos sona a chruthú do chách.

Bíglí linn ar ár dturas. www.sustrans.org.uk

Is carthanas cláraithe é Sustrans sa Ríocht Aontaithe Uimh. 326550 (Sasana agus an Bhreatain Bheag) SC039263 (Albain)

© Sustrans Márta 2024

© Grianghraf: Lukasz Pedlowski, ach amháin lth2 & lth21 (ÚNI), lth7 (Deryck Faye), lth15 (Dr Kristin Hadfield), lth17 (Ruairi Devoy), lth19 (Partas) agus lth23 (Stephanie Dickenson)

Buíochas le Seirbhís na mBealaí Oscailte as a dtacaíocht lena mbreiseán iseachrín in QGIS.

Tá an tInnéacs Siúil agus Rothaíochta i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath á mhaoiniú ag an Údarás Náisiúnta Iompair. Tá an tionscadal á chomhordú ag Sustrans agus tá tacaíocht faighte aige ó Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, Comhairle Conate Átha Cliath Theas, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin Comhairle Conate, Comhairle Conate Fhine Gall, Comhairle Chontae Chill Mhantáin, Comhairle Conate Chill Dara agus Comhairle Chontae na Mí.

